

Аграрії України націлені на

Нещодавно Україна розпочала процес імплементації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Безпосередньо він торкнувся й АПК. Восени цього року в нашій країні побувала місія фахівців Офісу з питань продовольства і ветеринарії (Food and Veterinary Office) гендиректората Європейської комісії САНКО і проінспектувала деякі вітчизняні молочні підприємства.

Про особливості здійснюваної імплементації, її перспективність для українського сільськогосподарства говоримо зі спеціалістом з питань аграрної політики Проекту USAID «АгроІнвест» Наталією СЕПЕРОВИЧ.

– Імплементацію угоди щодо євроінтеграції Україна проходить у прискореному темпі. Чим це зумовлено?

– Європейський ринок для вітчизняного аграрного сектора набув вельми важливого значення. Втрата російського ринку є досить чутливою для вітчизняних товаровиробників. Тож українські аграрії почали терміново шукати йому заміну.

Важливо, що у 2014 році (дані за 8 місяців) з України було збільшено експорт м'яса та м'ясопродуктів на 17% до рівня попереднього року. При цьому основними країнами-імпортерами стали В'єтнам, Грузія, Ірак, Узбекистан, Казахстан, Молдова, Нідерланди. Частина країн ЄС є ще незнайомою. Проте у зв'язку з необхідністю розширення експорту і впровадження Угоди про асоціацію головний акцент вже сьогодні має робитися особливо на ринок Євросоюзу, а імплементаційні заходи для українських сільгоспвиробників, насамперед, матимуть суто економічне значення.

– Які заходи в рамках імплементації намічено виконати?

– Першим кроком є гармонізація національного законодавства з європейським. Головним чином це стосується безпеки та якості харчових продуктів, максимального забезпечення інтересів споживачів, створення прозорих умов ведення господарської діяльності, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції.

На сьогоднішній день уже зроблено деякі кроки у цьому напрямку. Зокрема, ухвалено Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів» №1602 від 22 липня 2014 року, яким передбаче-

но нову редакцію Закону України «Про безпеку та якість харчових продуктів». Новий закон набере чинності 20 вересня 2015 року. Крім того, внесено зміни ще до 12 законодавчих актів. До їх числа потрапили закони «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції», «Про державну систему біобезпеки при створенні, виробованні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів», «Про захист прав споживачів» та деякі інші.

– Закон «Про безпеку та якість харчових продуктів» є дуже важливим, бо він передбачає впровадження в Україні європейської моделі системи гарантування безпеки і якості продуктів харчування, що базується на процедурах НАССР.

– Цим законом також передбачено створення єдиного контролюючого органу у сфері безпеки харчових продуктів, скасування дозвільних документів і процедур, які відсутні в ЄС, впровадження європейських принципів регулювання ГМО.

Візьмемо сою. Українські сільгоспвиробники вирощують сою, застосовуючи при цьому генетично модифіковані сорти, але жоден з них досі не зареєстрований Міністерством аграрної політики та продовольства України відповідно до Порядку державної реєстрації генетично модифікованих організмів сортів сільськогосподарських рослин у відкритій системі (постанова КМ України №808). З цієї причини ми можемо експортувати сою лише для непродовольчих потреб.

– Нещодавно Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо ідентифікації та реє-

страції тварин». На вашу думку, він прискорить імплементаційний процес чи додасть головного болу тваринникам?

– І те, і друге, бо згаданий закон змусить нас працювати за європейськими правилами. І щоб підтягнутися до них, треба добре постаратися, а подекуди – й витратитися.

Принцип простий: якщо ми хочемо вийти на європейський ринок зі своєю тваринницькою продукцією, то маємо надати повну гарантію її безпечності та якості. Відтак, треба забезпечити простеження проходження цієї продукції по всьому маркетинговому ланцюгу. А це можна зробити лише за умови, якщо худоба буде ідентифікована та зареєстрована, коли про неї буде зібрано всю необхідну інформацію і відкрито доступ до неї. Цим законом також передбачено, що для забезпечення ідентифікації і реєстрації тварин, які утримуються і розводяться у господарствах населення, надається державна підтримка, тобто, ці роботи здійснюються для фізичних осіб безкоштовно.

– Раніше ніхто не сумнівався в якості та безпечності нашої м'ясо-молочної продукції. Може, ми не туди її спрямовували?

– Раніше молочну продукцію ми переважно експортували до Росії. Російські та українські стандарти були досить наближеними один до одного. Вимоги до якості молока були нижчими за європейські. Тому сільгоспвиробники і особливо переробники не надто переймалися цим. Вони також не поспішали запроваджувати систему контролю за безпечністю продукції НАССР.

Нині європейський ринок вимагатиме від нас здійснити всі заходи, які забезпечать якість та безпечність продукції.

– Що найбільше стримує експорт молочної продукції?

– Низька якість вітчизняної сировини для виробництва продукції, зокрема, молока. Воно переважно виробляється господарствами населення. А там дотепер здебільшого працюють дідівські технології, наприклад, ручне доїння. Недотримуються технології щодо швидкого охолодження молока, що негативно позначається на його якості.

Загалом щорічно вітчизняні підприємства переробляють майже 5 млн. тонн молока, близько половини якого надходить від особистих селянських господарств. Звідси й гострота проблеми. Проте вихід із ситуації, що склалася, є. Нині Міністерство аграрної політики та продовольства України спільно з представниками громадських організацій, проектів технічної допомоги, провідних експертів розглядає можливість створення на базі особистих селянських господарств сімейних фермерських господарств. Ця ідея не тільки підтримується «АгроІнвестом» – ми активно працюємо над її втіленням.

Створення сімейних ферм дасть нам змогу відійти від застосування примітивних технологій, в тому числі, й у сфері виробництва молока. Кожна з них, як показує практика, доглядатиме приблизно 8-10 корів. А це та кількість, котра, як мінімум, потребуватиме доїльних установок.

Так, технічне та технологічне оновлення потребує значних інвестицій. Господарям новостворених невеликих ферм власних коштів для цього не вистачить, та й комерційні банки на них не надто зваяжатимуть. Тому про їх підтримку в першу чергу має подбати держава.

– А як в цьому контексті виглядають рослинництво, плодочівництво, птахівництво?

– З рослинницьким сектором у нас немає надто великих проблем. Наше зерно успішно продається на зовнішніх ринках. Надходить воно і до Європи, особливо, зерно кукурудзи.

До слова, за обсягами експорту зерна Україна вже виїшла на друге місце у світі. Ми знаходимося у лідерах і за обсягами продажу олії. Незважаючи на військові дії на Донбасі, її виробництво збільшується.

Овочівництвом переважно займаються господарства населення, а вони здебільшого реалізують свою продукцію на внутрішньому ринку. Причому продають її на ба-

зарах, на стихійних ринках, бо на організовані ринки їм дорого, на жаль, закрита. Причина банальна – особисті селянські господарства не мають статусу сільгоспвиробника.

До того ж у плодочівництві спостерігається гостра конкуренція. Її сприяють польські та деякі інші закордонні виробники. Хоча маю сказати, що останнім часом в Україні почали з'являтися компанії, які успішно входять у цей бізнес, займають ніші не лише на внутрішніх, а й на зовнішніх ринках. Вони застосовують сучасні технології, передові системи управління якістю продукції, займаються створенням потужностей для зберігання та переробки овочів тощо.

З минулого року європейський ринок почало освоювати українське птахівництво. І маю сказати, що воно це робить досить успішно. Наша безмитна річна квота за умовами угоди дорівнює 36 тис. тонн. Думаю, що невдовзі наші птахівники подадуть заявку на її збільшення до 80-100 тис. тонн на рік в рамках автономних торгових преференцій, які з боку Європейського Союзу продовжені для України до кінця 2015 року.

– Нещодавно до України приїздили фахівці спеціальної комісії Офісу з питань продовольства і ветеринарії гендиректорату Європейської комісії САНКО. Чим конкретно вони займалися?

– Вони перевіряли готовність до експорту в ЄС молочної продукції українських підприємств. У молочному сегменті ситуація непогана. Деякі підприємства вже взяли участь у цій перевірці і, за прогнозом Міністерства аграрної політики та продовольства України, можуть очікувати на позитивний висновок. Остаточне рішення буде готове десь через півроку.

Також планується перевірка підприємств з виробництва свинини. За різними джерелами, по свинині було заявлено багато підприємств, проте на сьогодні відібрано лише три. Їх будуть перевіряти найближчими місяцями.

– Такі перевірки будуть регулярними?

– Вони будуть проводитися щоразу, коли з'являтимуться нові бажання отримати допуск на європейський ринок. Нинішній аудит проходить перші українські підприємства. Вони зробили заявку на його проведення, і тепер з ними працює спеціальна комісія

Євросоюз

Офісу з питань продовольства і ветеринарії (Food and Veterinary Office; FVO).

– **Що крім перепустки на європейський ринок отримують підприємства, які пройдуть таку ретельну перевірку?**

Ці підприємства отримують відповідний сертифікат. І коли підприємство його отримує, то зможе експортувати свою продукцію будь-куди. Наприклад, до країн Африки, Далекого Сходу, до Китаю. Повсюди європейські підходи щодо забезпечення якості та безпечності продукції визнаються і високо цінуються.

Про вітчизняні підприємства, які відповідають європейським стандартам, дізнаються всі бажаючі. Вони будуть публічними. Про них багато писатимуть і говоритимуть. Називатимуться марки продукції, які відповідають цим стандартам. Тому споживачі і на внутрішньому ринку більше зважатимуть на їх продукцію. Отож, на неї зростатиме попит, а відповідно, й ціна.

Розпочаті імплементаційні процеси позитивно позначаться також на модернізації сільгоспвиробництва. Все це дасть змогу підвищити ефективність праці, її продуктивність. Тобто конкурентоспроможність вітчизняної аграрної галузі суттєво зростатиме як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках.

– **З якими проблемами ми найчастіше стикаємося і як вони вирішуватимуться?**

– Зупинюся лише на двох проблемах. Одна стосується особистих селянських господарств. Вони і надалі активно займатимуться виробництвом молока. Проте молоко, вироблене особистими селянськи-

ми господарствами, до Європи не доїде. Воно буде переважно продаватися на внутрішньому ринку. Хоча, думаю, у подальшому і наш споживач захоче купувати якісніше молоко, і це підштовхуватиме власників особистих селянських господарств до укрупнення – створення ферм сімейного типу та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Це дозволить впровадити нові технології та підвищити якість молока, яке виробляється у цих господарствах.

Якщо говорити про виробництво яловичини, то в усі роки ми переважно вирощували коров двох порід – м'ясо-молочної та молочно-м'ясної. А треба активно займатися вирощуванням спеціалізованої м'ясної худоби. Вона буде відповідати стандартам яловичини, які діють в Європі.

На сьогоднішній день вихід м'яса яловичини у нас здебільшого становить приблизно 48-52%, а якщо доглядати спеціалізовану м'ясну худобу, то вихід м'яса перевищить 60%.

Тобто, сільськогосподарським підприємствам треба серйозно займатися племінною справою. Однак вітчизняна селекція худоби не досить розвинена, бо роками в її розвиток не вкладали фінансових ресурсів. Тому треба купувати нетелів або бичків м'ясних порід на європейському ринку. Але зробити це буде досить складно, тому що на цю племінну худобу надходять заявки не лише від нашої країни.

– **На який термін розраховані імплементаційні заходи?**

– Вони розраховані на 2014-2017 роки. Як бачимо, часу обмаль, а належить зробити ще дуже багато. Тож варто поспішати, зважаючи на нинішні та майбутні виклики.

Михайло ВЕРНИГОРА

Шановні передплатники!

Компанії всіх секторів ринку небанківських фінансових послуг і банківські установи, учасники ринку цінних паперів, працівники великих підприємств, професійні об'єднання учасників фінансового ринку, галузеві об'єднання підприємств вважають видання Видавничого Дому «Україна Бізнес» базовими на фінансовому ринку і джерелом фахової, незаангажованої інформації.

Фінансово-економічний тижневик «Україна Бізнес Ревю» 23 роки успішно працює на ринку ділової преси України!

Увесь час становлення нової економіки незалежної України ми були поруч з Вами. Дбали про те, щоб Ви були поінформовані про досвід інших країн, пропонували нові рішення, обговорювали проблеми і шукали шляхи виходу зі складних ситуацій.

Наш шлях був складним, але, в той же час, він навчив нас професійно реагувати на всі запити та потреби нових економічних відносин, постійно вдосконалюватися та стати незамінним помічником наших читачів.

В 2014 році на шпальтах наших видань висвітлюють:

- усі події в економічному житті країни – аналітичні матеріали з коментарями представників законодавчої і виконавчої влади, відомих юристів, фахівців-практиків різних галузей;
- всі законодавчі новачки у коментарях та відповідях провідних податківців, митників та юристів;
- оглядові та аналітичні матеріали, що стосуються ситуації на банківському, страховому ринках, а також ринку цінних паперів;
- всі питання розвитку великого та малого бізнесу.

На читачів очікує багато іншої корисної та цікавої інформації.

Переконаний, що публікації на сторінках фінансово-економічного тижневика «Україна Бізнес Ревю» і всеукраїнського аналітичного журналу «Фінансові послуги» Видавничого Дому «Україна Бізнес» стануть вірними та надійними помічниками для кожного передплатника, допоможуть уникнути багатьох непорозумінь у бізнесі, дадуть відповіді на більшість запитань, пов'язаних із існуванням Вашого бізнесу та сприятимуть його процвітання.

Тому рекомендуємо Вам розглянути можливість стати постійним читачем видань Видавничого Дому «Україна Бізнес» та здійснити їх передплату на 2015 рік.

Бажаю Вам успіхів у бізнесі, нехай Ваша робота залишається плідною та результативною! Не забувайте народну мудрість: «Поінформований – означає озброєний!».

З повагою, шеф-редактор Видавничого Дому «Україна Бізнес»
Микола СТЕПАНОВ

ПЕРЕДПЛАТА НА 2015 РІК

Одержувач

ТОВ «Видавничий Дім «Україна Бізнес»
Р/р 26000314181 в АТ «Райффайзен Банк Аваль»
МФО 380805, ЄДРПОУ 35900084
вул. Новокостянтинівська, 2-А, Київ, 04080
платник єдиного податку, неплатник ПДВ

Платник

Рахунок-фактура № УБР/2014
від « » 2014 р.

№	Назва	Од.	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Передплата на газету «Україна Бізнес Ревю» на 2015 рік	міс.	12	56.00	696.00
2	Передплата на журнал «Фінансові послуги» на 2015 рік	шт.	6	50.00	300.00
Всього:					996.00

Всього на суму:
Дев'ятсот дев'яносто шість гривень 00 копійок
(без ПДВ)

Директор

М.М. Степанов

